

Žáci žákům

Jaroslav Salák

ZŠ Otokara Březiny

Jihlava

Žákovské projekty ?

- ✦ **Projektem se dnes pojmenovává téměř vše, co se ve škole odehrává.**
- ✦ **To, co nazýváme projektem, se stává cílem, nikoli prostředkem výuky.**
- ✦ **Zůstali jsme u názvu „seminární práce“**
- ✦ **Za důležitější považujeme cíl než název.**

Žákovské projekty ?

✦ klademe si za cíl naučit žáky tvořivým způsobem získávat poznatky, vhodně je strukturovat a následně je tvořivě využívat při řešení problémových situacích.

✦ co byly dříve vědomosti a dovednosti, jsou dnes klíčové kompetence.

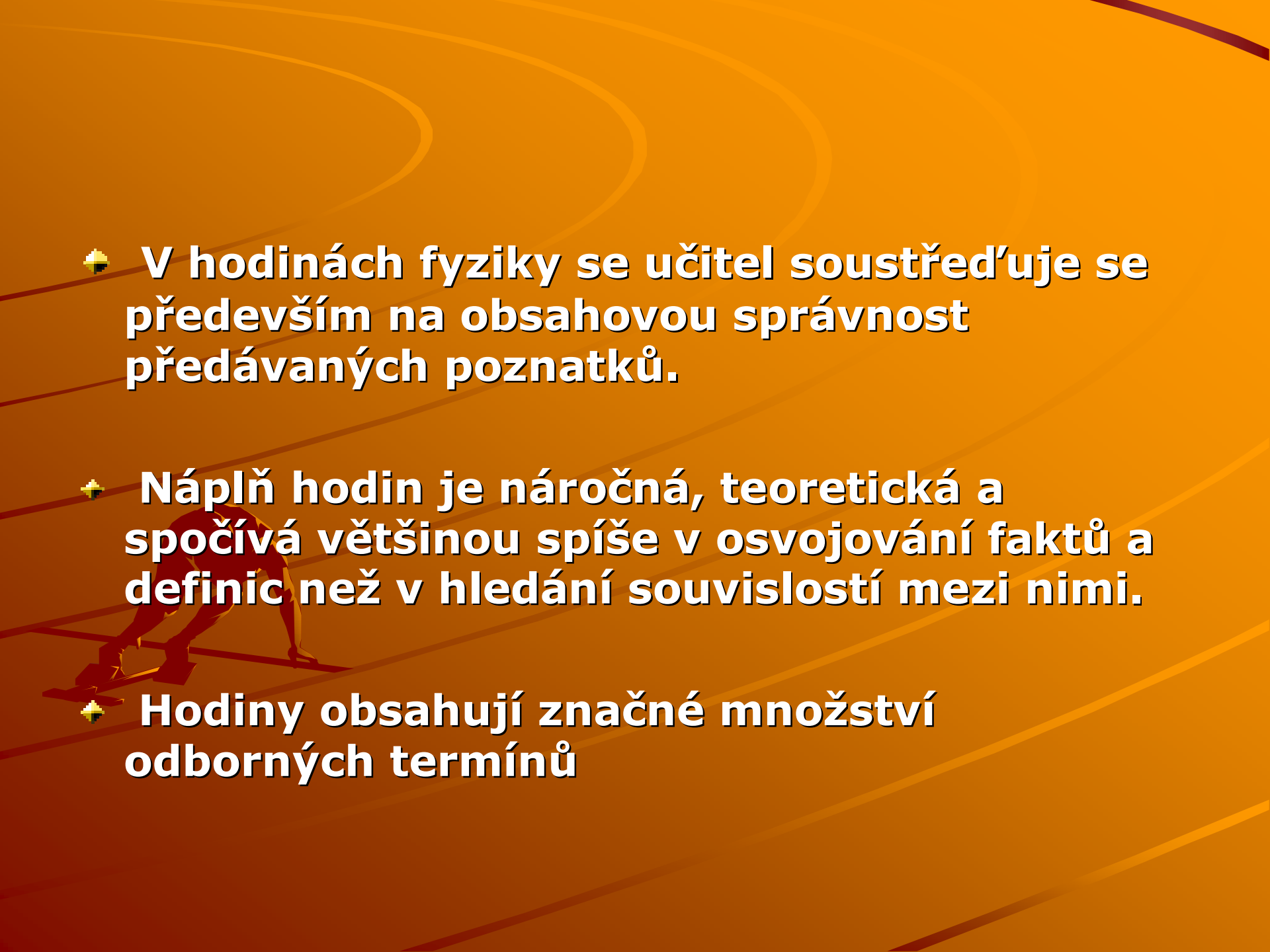
Po roce 1989 se naše školství výrazně přiklonilo k pedologickým názorům

- Mnozí reformátoři s prosazováním pedologických názorů přišli v době, kdy je již dávno známo, jaké důsledky přináší jejich plné uvedení do života. Není náhoda, že dnes, cítíme velké rozpaky nad úrovní našich žáků, nad jejich chováním, přístupem ke školní práci.

Názor žáků, rodičů, veřejnosti na fyziku

- **Důvodem, proč žáci považují fyziku za obtížný předmět může být i fakt, že se obsah vzdaluje od reality života, která žáka obklopuje.**
- **Často zdůrazňujeme exaktnost pojmů a přesnost myšlení, ale mnohdy nedokážeme ukázat na souvislosti s realitou.**

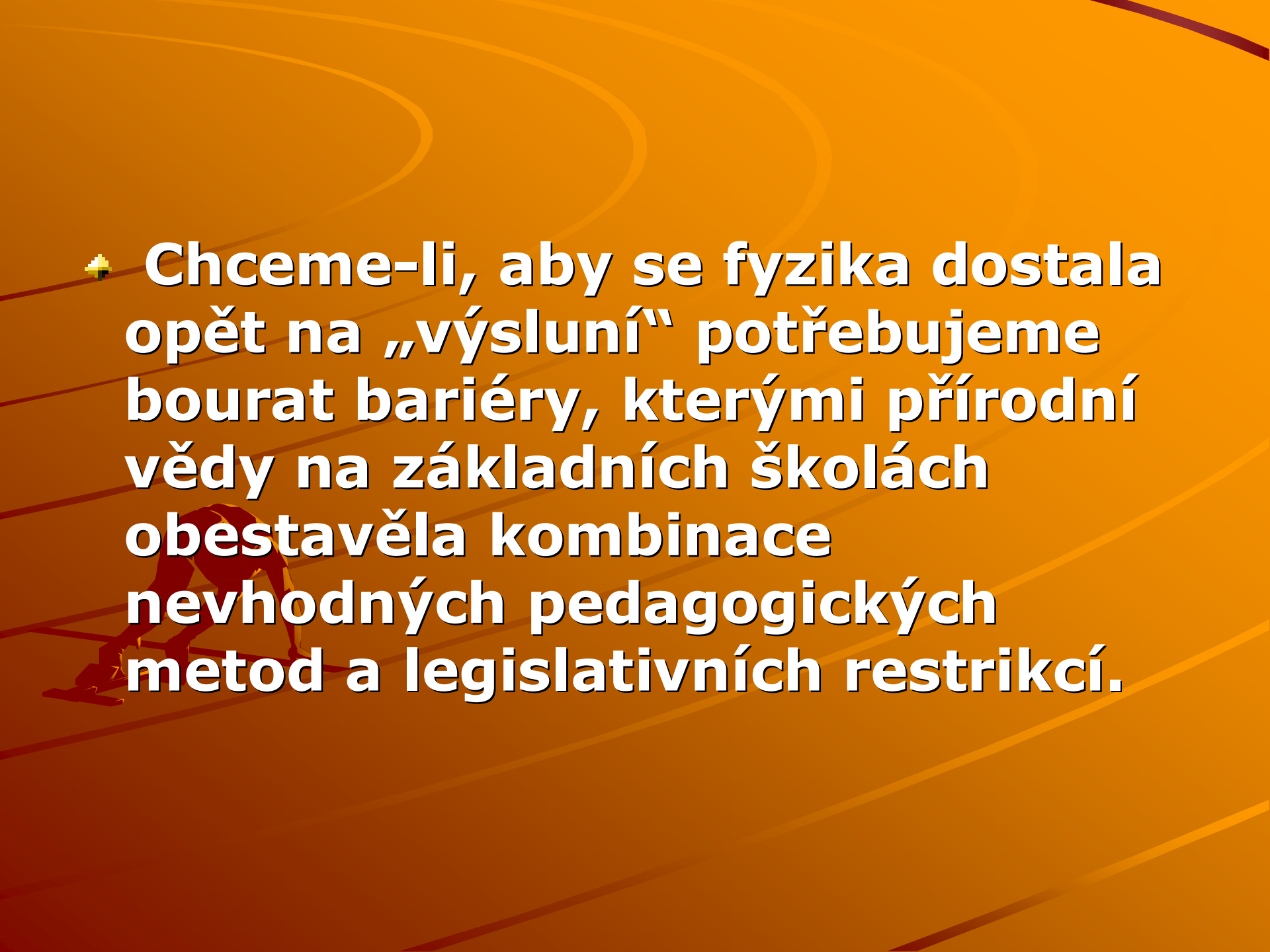
-
- ✦ **V hodinách fyziky se učitel soustředí se především na obsahovou správnost předávaných poznatků.**
 - ✦ **Náplň hodin je náročná, teoretická a spočívá většinou spíše v osvojování faktů a definic než v hledání souvislostí mezi nimi.**
 - ✦ **Hodiny obsahují značné množství odborných termínů**

Náš vzdělávací systém je z tradice založen na reproduktivních formách a metodách práce. Neměli bychom divit, že jsou naši žáci přirovnáváni k prázdným nádobám, které se mají během školní docházky naplnit.

některá zjištění výzkumu TIMSS-R

- ✦ v českých školách se velmi často opakuje - 84% hodin (oproti 42% v Nizozemsku) a zkouší - 50% hodin (oproti 18% v Nizozemsku).
- ✦ Česká republika byla zemí, kde žáci při hodinách fyziky a přírodovědných předmětů nejméně mluví, píší i čtou.

✦ **Chceme-li, aby se fyzika dostala opět na „výsluní“ potřebujeme bourat bariéry, kterými přírodní vědy na základních školách obestavěla kombinace nevhodných pedagogických metod a legislativních restrikcí.**

✦ **Některá vysvětlení jsou samozřejmě pro základní školu příliš obtížná**

✦ **ale..! (souhlasíme s tím, že s některými pojmy můžeme pracovat, aniž známe jejich podstatu?)**

„seminární práce“.

- ✦ téma si žáci mohou vybírat z návrhu učitele**
- ✦ případně navrhnout vlastní.**

- ✦ učitel přestal být jedinou autoritou, jediným nositelem pravdy.**

- ✦ učitel však může i nadále řídit vyučování (třeba i skrytě), plánovat ho, určovat jeho základní fáze, volit vyučovací strategie, hodnotit práci žáků.**

klíčové kompetence, jak je stanovila Evropská komise pro období povinné školní docházky

- ✦ **Komunikace v mateřském jazyce (Communication in native language)**
- ✦ **Komunikace v cizím jazyce (Communication in foreign language)**
- ✦ **Matematická kompetence a základní kompetence v oblasti vědy a technologií (Mathematical competences and competences in the area of Science)**
- ✦ **Kompetence v oblasti digitálních technologií (Competences in ICT)**
- ✦ **Učit se učit (Learning to learn competences)**
- ✦ **Sociální a občanské kompetence (Social and interpersonal competences and civil competences)**
- ✦ **Iniciativní a podnikatelské myšlení (Entrepreneurship)**
- ✦ **Kulturní povědomí a vyjádření (Cultural awareness)**

System seminárek

- ✦ poskytuje prostor pro tvůrčí přístup žáků i učitele
- ✦ umožňuje odstupňovanou míru pomoci
- ✦ poskytuje prostor pro různé metody řešení problému
- ✦ žáci mohou získat širokou paletu informací, naučí se s informacemi pracovat
- ✦ vlastní výběr tématu má silný motivační náboj a může vzbudit zájem žáka o vyučovací předmět
- ✦ autorům seminárek dává možnost zhodnotit co se jim podařilo, případně co by příště dělali úplně jinak.

Fyzika pro žáky:

- ✦ začala být zajímavější a atraktivnější
- ✦ přestala být vnímána jako vyučovací předmět, v němž mohou být úspěšní pouze žáci s "fyzikálním" nadáním
- ✦ dobrého výsledku dosahují i průměrní žáci
- ✦ zvýšil se zájem o fyziku a přírodovědné předměty

